

Procjena rizičnih faktora za nastanak mastitisa

Goran Bačić

Klinika za porodništvo i reprodukciju, Ambulantna klinika
Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Poboljšanje kvalitete mlijeka kroz poboljšani management - prevenciju

- Ključne komponente
- Koncepti managementa
- Poznavanje bioloških faktora koji mogu poboljšati kvalitetu mlijeka

Sistematski pristup procjeni rizika

- Bazira se na trenutnom zdravstvenom statusu vimena i standardnim procedurama
- Postavljenim ciljevima stada
- Motivaciji i predanosti vlasnika (farmera)

Vodič za procjenu rizika

- Opća procjena rizika
- Procjena rizika po patogenima
- Procjena rizika za stada sa malom količinom somatskih stanica

Opća procjena rizika

- Biosigurnost (biosecurity)
- Procedure prilikom mužnje
- Muzna oprema
- Protokoli za liječenje i izbjegavanje rezidua
- Vakcinacije
- Prehrana
- Okoliš i smještaj
- Sakupljanje podataka i evidencija
- Izlučivanje

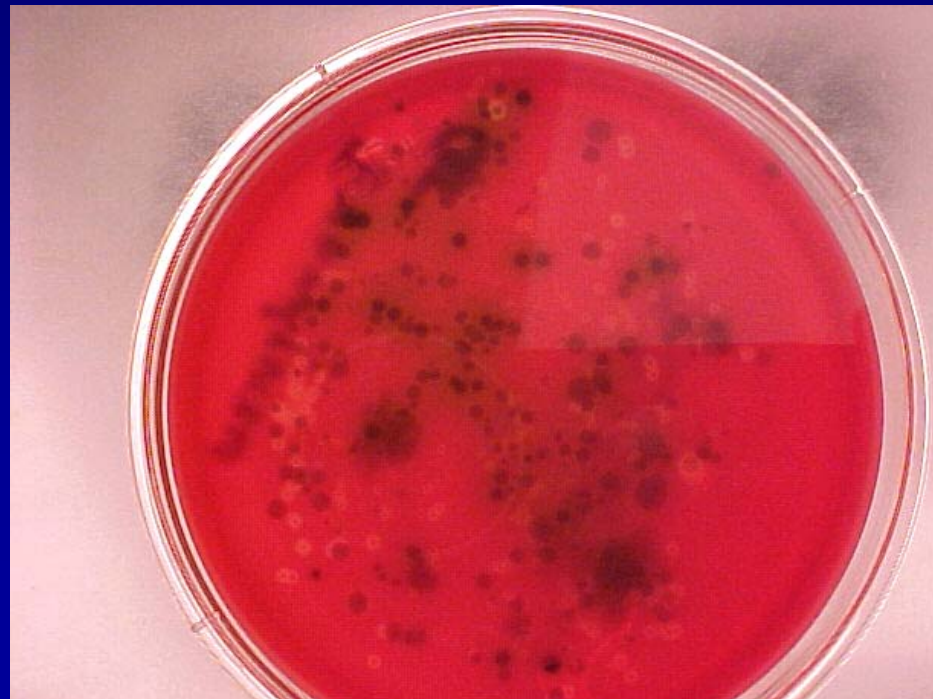
Biosigurnost

Zarazni mastitisi

Streptococcus agalactiae

Staphylococcus aureus

Mikoplazma bovis

Biosigurnost

Inficirane krave u stadu

Kupljene krave (junice)

Sajmovi i izložbe

Pretrage

- Kultura mlijeka iz laktofriza
- Pojedinačne životinje
- Osjetljivost testova (sensitivity)
- Važno - kod multiplih kultura
- Ako imamo 3 uzastopne negativne pretrage (razmak 14 dana)
- 99.9% nema *S. agalactiae*
- 98.3% nema *S. aureus*
- 87.5% nema Mikoplazme

Procedure prilikom mužnje

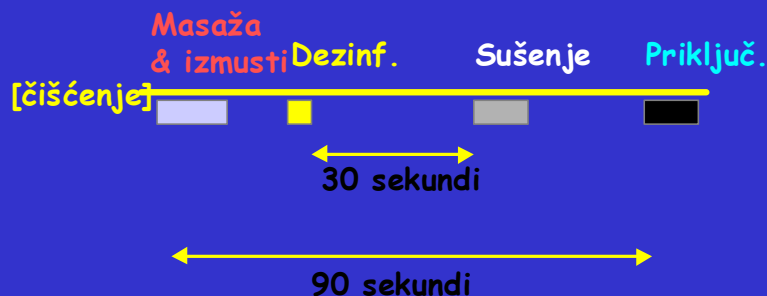
- Trebamo ih stalno pratiti
- Tretman krava

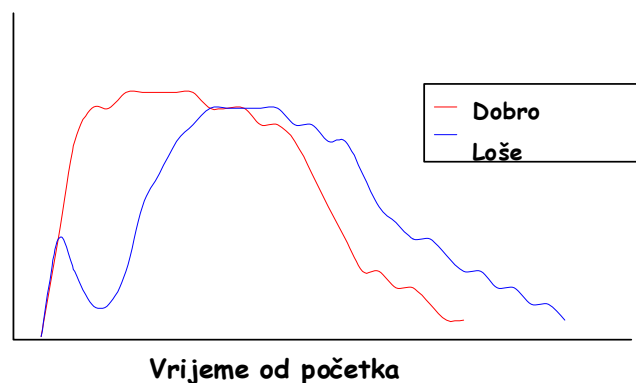
Procedure prilikom mužnje

- Mjerenje vremena

Vrijeme za pripremu vimena

Puštanje mlijeka

Dobra priprema sisa:

1. Dobro puštanje = više mlij
2. Skraćuje vrijeme mužnje
3. Čuva krajeve sisa!

Procedure prilikom mužnje

- Aplikacija dezinficijensa (pre i post dipping)

Procedure prije mužnje

Dezinfekcija

Prekriti barem

$\frac{3}{4}$ sise

Držati 20-30 sec

Test papirom

Stražnja strana sise nije dezinficirana

Test za ispravnu tehniku dezinfekcije

Procedure prilikom mužnje

- Konzistentnost između mužnji i osoba koje obavljaju mužnju

- Krave vole da im je dosadno tj. vole ponavljati iste stvari u isto vrijeme na istom mjestu na isti način

Procedure prilikom mužnje

- Higijena muzne opreme

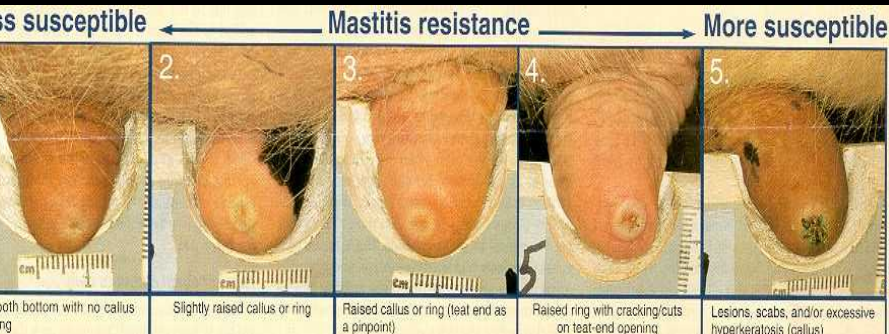

Procjena sisa

- Stanje kože
- Lezije vrška sise

LEZIJE VRHA SISA

Problemi sa sisama

Dobre sise

Dobre - loše

Loše sise

Muzna oprema

- Rutinsko održavanje
- Muzne čaške (800 mužnji)
- Ostali gumeni dijelovi
- Rutinska provjera i procjena prema uputstvima proizvođača

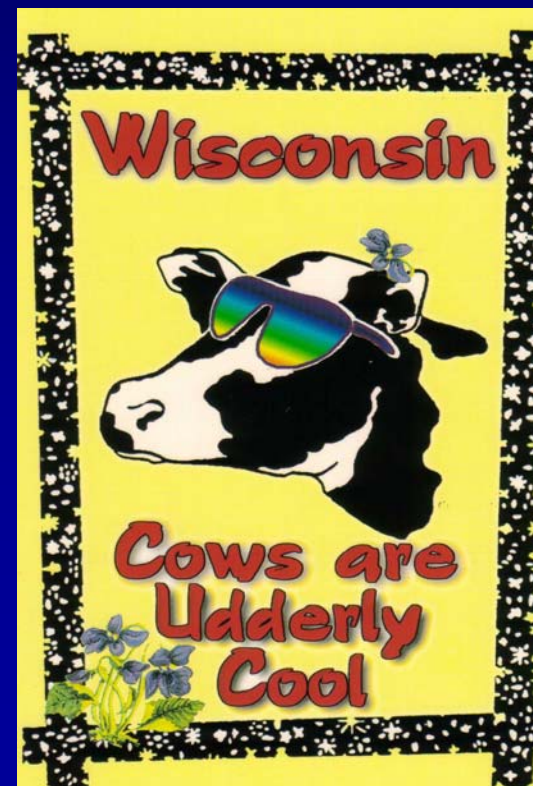

Protokoli za liječenje

- Rijetke su farme koje ih imaju
- Još rjeđe su one koje ih imaju napisane
- Protokoli se trebaju usavršavati i ispravljati
- Efikasnost i nedostaci

Izbjegavanje rezidua

- Poštovati naputke
proizvođača
- Pisani materijali

Vakcinacija

- Dokazano je da su farmški antigeni najefikasniji (ne i najjeftiniji)
- Gledati dugoročno

Prehrana

Osigurati dovoljno energije

Vitamin E i Selen

Krave u laktaciji - 600 I.U.

Svježe zasušene krave - 1000 I.U.

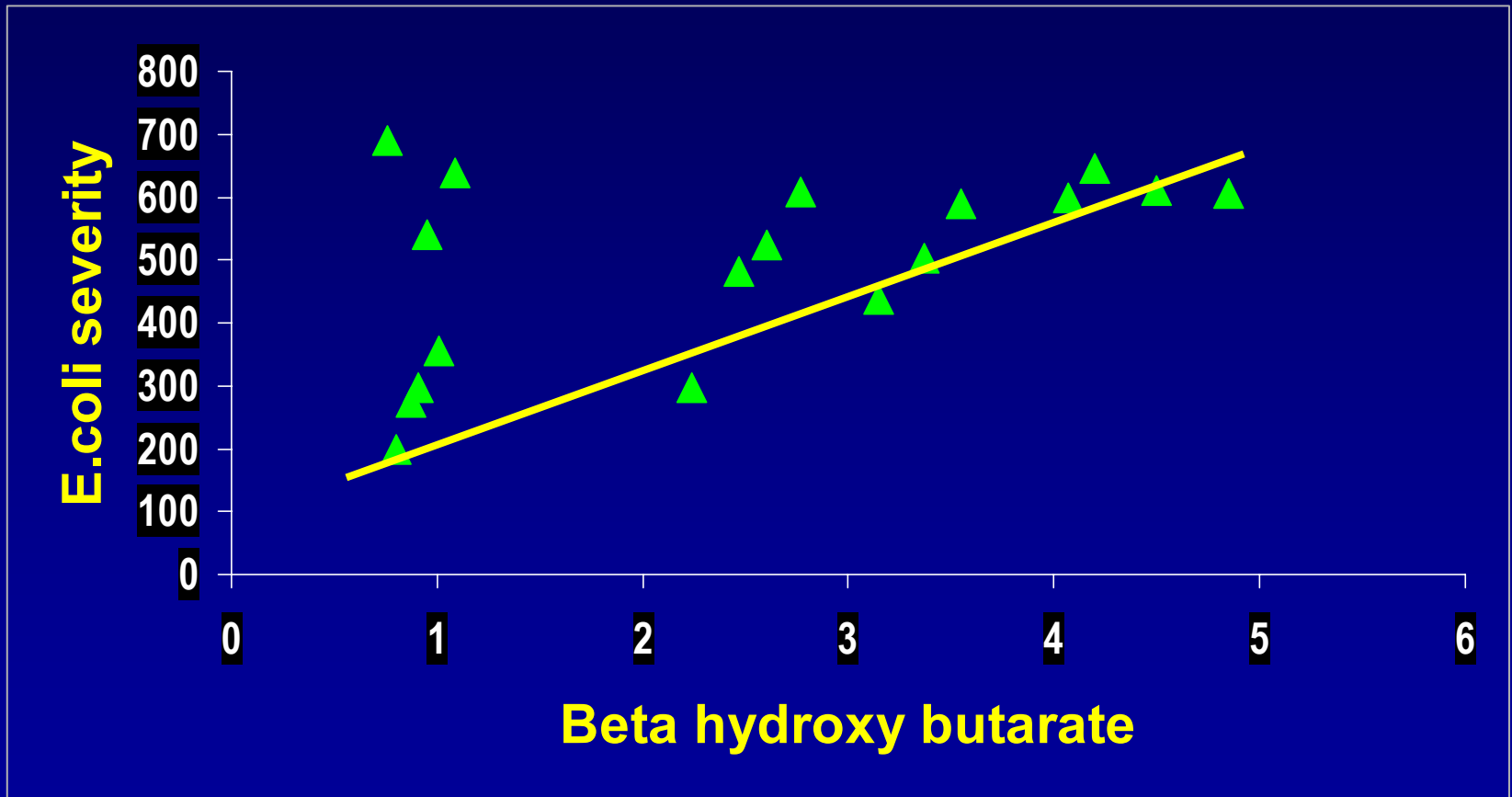
3 tjedna pred porod - 1800 I.U.

Energija

- Energetski deficit nakon telenja prisutan je u svih krava
- Jaki ED prisutan je u oko 15% krava
- Klinički manifestna ketoza povezana je sa smanjenom imunološkom funkcijom i porastom pojavnosti (incidencije) bolesti

Ketoza i eksperimentalni E. coli mastitis

Okoliš i smještaj

Stada koja su slobodna od zaraznih mastitisa i imaju niske vrijednosti somatskih stanica – povećani rizik za “mastitise iz okoliša”

Mogućnost nove infekcije za mastitise iz okoliša je 2-12 puta veća za vrijeme suhostaja nego u laktaciji

Pregled svih nastambi uključivši i krave u suhostaju i junice

Ležišta i stelja

Ležišta i stelja

Zasušene krave i prolazi

Porodiliště

Sakupljanje podataka i vođenje evidencije

- Rutinsko praćenje proizvodnosti stada
- Broj somatskih stanica u laktofrizu
- Kulture pojedinih patogena
- Broj novih infekcija
- Broj kroničnih (starih) infekcija
- % kliničkih slučajeva/mjesečno

Postavljanje ciljeva stada

- Slobodno od zaraznih mastitisa
- 2% kliničkih mastitisa/mjesečno
- <5% novih infekcija (bazirano na 200.000 somatskih stanica)
- <5% kroničnih infekcija
- SSL < 200.000 somatskih stanica
- SPC < 5000 kolonija

Izlučivanje

- Bazira se na strategiji izlučivanja
- Naročito važna za stada koja rastu
- Ponekad jedini način da se riješimo pojedinog patogena ili individualne životinje
- Postaviti ciljeve za stado

Izlučivanje

- Vrlo važna komponenta smanjenja kroničnih slučajeva (prevalencije)
- Mikoplazma i *S. aureus*
- Životinje s više od tri klinička mastitisa u laktaciji
- Kronično visok broj somatskih stanica koji se pojavljuje i u slijedećoj laktaciji

Zaključak

- Procjena rizika mastitisa na farmi treba biti neprekidan proces
- Baziran na ciljevima farme
- Dogovorenim graničnim vrijednostima (benchmarks)

Zaključak

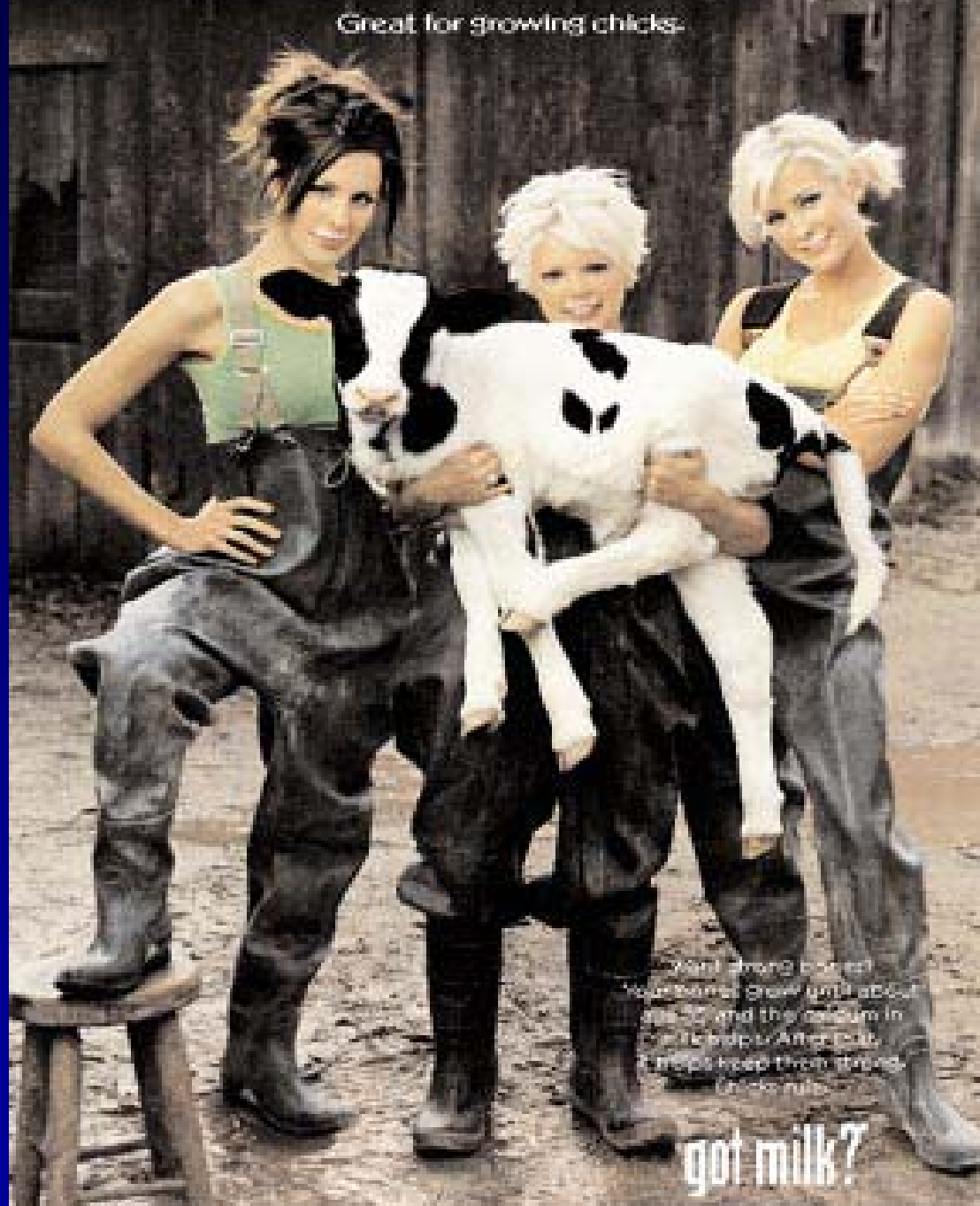
- Mastitis ima direktan utjecaj na kvalitetu mliječnih proizvoda, trajnost proizvoda i zadovoljstvo potrošača
- Zdravlje potrošača

Zaključak

- Mastitis ima direktan utjecaj na produktivnost pojedinačnih životinja i cijelog stada te na profitabilnost cijele farme

Great for growing chicks.

Pitanja
??????

Real strong bones
won't break away until about
age 30, and the calcium in
milk helps. After that,
it helps keep them strong.
Got milk?

got milk?